

בבית המשפט העליון

רע"פ 2841/17

לפני : כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שהם

המבקשת : חיפה כימיקלים בע"מ

נ ג ד

המשיבים : 1. עיריית חיפה
2. היועץ המשפטי לממשלה
3. התאחדות התעשיינים בישראל
4. צלול- עמותה לאיכות הסביבה

המבקשים להצטרף : חברי הפורום ע"ש ד"ר עזרא נוראל

בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת: ת' שרון נתנאל), מתאריך 01.03.2017 ב-עפ"א 32954-02-17; בקשה לעיכוב ביצוע של פסק הדין הנ"ל; הודעה ובקשה מטעם המשיב 2 מתאריך 07.04.2017; הודעה מטעם המשיבה 3 מתאריך 09.04.2017; תגובה מטעם המשיבה 1 מתאריך 09.04.2017; הודעה מטעם המבקשים להצטרף מתאריך 09.04.2017; תגובה מטעם המשיבה 4 מתאריך 12.04.2017

תאריך הישיבה : ח' בניסן התשע"ז (04.04.2017)

בשם המבקשת : עו"ד יוסף בנקל; עו"ד אלי כהן; עו"ד יורם ראב"ד
בשם המשיבה 1 : עו"ד ענבל בן-ארי; עו"ד ויליאם שוקייר; עו"ד ימית קליין
בשם המשיב 2 : עו"ד אבישי קראוס; עו"ד ד"ר יובל רויטמן
בשם המשיבה 3 : עו"ד אריה נייגר; עו"ד שלו בראנץ
בשם המשיבה 4 : עו"ד חיה ארו; עו"ד חגי קלעי; עו"ד אוהד רוזן
המבקשים להצטרף : בעצמם

החלטה

השופט ח' מלצר:

1. בהמשך להחלטתנו מתאריך 04.04.2017 ולאחר שעיינו בהודעות ובתגובות הנזכרות בכותרת וכן בתצהירים שהוגשו – אנו מחליטים כדלקמן עד ובכפוף להחלטה אחרת:

(א) במסגרת עיכוב הביצוע של פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה הנכבד, מושא בקשת רשות הערעור – ינתן למבקשת היתר חד פעמי להזמין אניה אחת, או שתיים ליבוא אמוניה, ובלבד שהכמות הכוללת של האמוניה המיובאת על פי האמור כאן לא תעלה על 11,000 טון ובתנאי שיתקבל אישור נוסף של בית משפט זה להכנסת האניה, או האניות לנמל, וזאת לאחר שיתקיימו כל הדרישות הר"מ:

(1) השר להגנת הסביבה יחליט עד לתאריך 24.04.2017 בדבר חלופת "האיזו-טנקים" וכל הנדרש והכרוך במימושה כדי לתת מענה לצרכי המשק ללא תעשיית הדשנים, כאמור בפסקה 8 להודעה מטעם המשיב 2 מתאריך 07.04.2017 (להלן: ההודעה מטעם המשיב 2). כמו כן השר יודיע עד אותו מועד ויבאר את עמדתו לגבי האפשרות של יבוא מידי של חומצה חנקתית כחלופה זמנית עבור תעשיות הדשנים.

(2) המבקשת תגיש למשרד להגנת הסביבה עד לתאריך 20.04.2017 כל מה שיתבקש ממנה על ידי המשרד להגנת הסביבה לגבי האפשרות למלא מחדש את מיכל האמוניה באופן חד פעמי (זאת לנוכח האמור בסעיף 5 לתצהירו של סמנכ"ל המבקשת מתאריך 06.03.2017, ובפסקה 18 להודעה מטעם המשיב 2). כן היא תפרט עד לאותו מועד את הדרכים לריקונו המלא והבטוח של מיכל האמוניה, כפי שנקבע בהחלטת בית המשפט המחוזי בחיפה הנכבד מתאריך 06.04.2017, וכמותנה בפסקה 22 להודעה מטעם המשיב 2.

(3) המבקשת והמשיב 2 ידווחו לבית משפט זה עד לתאריך 25.04.2017 כי מולא כל האמור בפסקאות (1) ו-2 שלעיל ויצרפו את כל ההחלטות והמסמכים הרלבנטיים. המבקשת בהודעתה גם תתחייב כי האמור בפסקאות 17, 18 ו-22 להודעה מטעם המשיב 2, מקובל עליה וכי היא תפעל על פי האמור שם.

הודעת המשיב 2 תכלול גם התייחסות לגבי היתכנות החלופה שנדונה לפנינו בתאריך 04.04.2017 במעמד צד אחד (ההתייחסות הנ"ל תוגש, במידת הצורך,

במעטפה סגורה). כן יבוא בהודעת המשיב 2 פירוט של התכנית שגובשה להיערכות המשק, זאת בהנחה שקרוב לוודאי לא ינתן כל אישור נוסף להגעת אונית אמוניה ולמילוי המיכל אחרי תאריך 01.06.2017, וכי מיכל האמוניה ירוקן עד כלות במהלך חודש יוני 2017. כן יאושר בהודעה, בגיבוי תצהירים, שמבחינת גורמי הממשל והביטחון ואחריותם – מתקיימים כל התנאים הביטחוניים והבטיחותיים הנדרשים.

(ב) שאר הצדדים להליך יהיו רשאים להגיב להודעת המבקשת ולהודעת המשיב 2 עד לתאריך 27.04.2017, ובסמוך לאחר מכן – תצא החלטה משלימה ביחס לאפשרות של הכנסת אניה, או אוניות אמוניה לנמל ומילוי חד פעמי של מיכל האמוניה, בכפוף לתנאים שיוצבו מטעם גורמי הממשל והביטחון הרלבנטיים ואחריותם בהקשר זה.

2. החלטה זו באה נוכח המציאות שנוצרה, בין השאר, עקב אי-היערכות המבקשת למה שנדרש הימנה לאחר הדיון שהתקיים אצל היועץ המשפטי לממשלה בתאריך 08.04.2013, ואשר בעקבותיו נמסר למבקשת כי המשך מילוי מיכל האמוניה יותר רק עד לתאריך 01.03.2017, או עד להקמת מפעל לייצור אמוניה, המוקדם מבין השניים. למציאות זו תרמו אף המשרד להגנת הסביבה ו"המנחה הלאומי" שלא פיקחו בעבר כראוי על מימוש הדברים והשלימו לכאורה עם מה שנראה כמעמד מונופוליסטי של המבקשת – מה שהביא אותם בהמשך גם לצורך לשנות מעת לעת את עמדותיהם בהליכים המשפטיים.

יחד עם זאת רשמנו בפנינו כי העמדה הנוכחית, שבוטאה בהודעה מטעם המשיב 2, נשענת, בין היתר, על גישה עדכנית של המשרד להגנת הסביבה (לאחר שימוע שנערך למבקשת), לפיה קיים סיכון לא קביל לרצפטורים ציבוריים שנבחנו בתרחיש השגרה של פריקת האמוניה מן האניה, וכן בתרחישי חירום ואסון טבע – הן מהמיכל והן מהאניה. תפיסה זו תואמת, להבנתנו, את עקרון הזהירות המונעת. בעקבות זאת נמצא והוחלט בתאריך 22.02.2017 כי אין מקום לחדש את היתר הרעלים למערך יבוא האמוניה שניתן למבקשת ובכלל זאת לאכסון אמוניה במיכל – מעבר לתאריך 01.06.2017 (להלן: תקופת ההתארגנות). החלטת הממשלה מתאריך 02.04.2017 אישרה בעיקרון את תקופת ההתארגנות ונאמר בה, בין היתר, כי מצופה מהתעשייה להיערך לאשר נובע מהיתר הרעלים האמור.

בהמשך לכך נמסר בהודעה מטעם המשיב 2 כי:

"צפי המשרד להגנת הסביבה הוא כי צריכה רגילה (צרכי משק מלאים), ועוד מילוי כלל מאגרי המשק, במהלך חודש מאי, לאחר כניסת האנייה, תעמיד את המכל בתום החודש בקו אי ספיקת המשאבות (היתר הרעלים יתוקן באופן תואם). ממועד זה ואילך, ובכפוף לכך שלא תתקבל החלטה אחרת כעולה מסעיף 21 לעיל, יחל הליך הריקון הבטיחותי, בהתאם להחלטת המשרד, וכפי שנקבע בהחלטת בית המשפט המחוזי באשר לאופן ריקון המכל ביום 6.4.17" (שם, בפסקה 22; ההדגשות במקור – ח"מ).

3. העמדה הנוכחית, שבוטאה בהודעה מטעם המשיב 2, והערכה הנ"ל – הן העומדות ביסוד החלטתנו זו והנמקה נוספת תבוא, ככל שהדבר ידרש, בהחלטה, או בהחלטות עוקבות.

ניתנה היום, י"ז בניסן התשע"ז (13.4.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט